

Wyrok Sądu Ostatniej Instancji w sprawie xx. Mansjonarzy o służebność muru środkowego, widoku i ścieku.

Or. Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn. 29/200/1677 (d. WM 204), s. 491–493.

Edycja krytyczna: Mateusz Mataniak.

13 X 1836

[s. 491]

Nr 13.

My, Prezes i senatorowie Wolnego, Niepodległego
i Ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu

wiadomo czynimy, iż Sąd Najwyższej Instancji wydał wyrok następujący.

Obecni: Mąkolski – prezes; Kalinka – sędzia Najwyższej Instancji; Gołuchowski – sędzia Sądu Apelacyjnego; Dymidowicz – sędzia Trybunału, zastępca sędziego apelacyjnego; Friedlein – sędzia Trybunału, Bartynowski – pisarz; Księżarski – prokurator generalny.

Działo się w Krakowie, w Domu Władz Sądowych, na audyencji publicznej Sądu Najwyższej Instancji Rzeczypospolitej Krakowskiej dnia 13 października 1836 r.

Miedzy XX. Mansjonarzami przy kościele Najświętszej Maryi Panny w Krakowie, w imieniu których ks. Jan Ziółczyński, przez Wincentego Szpora adwokata O.P.D., w sądzie stawa i jako pilniejszy działa, a p. Maurycem Samelsohn obywatelem miasta Krakowa, właścicielem domu pod L. 55 w Krakowie, przez Wawrzyńca Soświńskiego adwokata O.P.D. stawającym, rekursującym, w sprawie o służebność widoku i ścieku dla domu pod L. 55 na domie pod L. 56 w Krakowie sytuowanym, od różnobrzmiących wyroków Trybunału I Instancji Wolnego Miasta Krakowa de dato 4 kwietnia 1834 r. i Sądu Apelacyjnego Wolnego Miasta Krakowa de dato 28 listopada 1834 r., z pozwu de dato 9 stycznia 1835 r. na audyencję Sądu III Instancji Wolnego Miasta Krakowa wytoczonej. Po przywołaniu sprawy i zapisaniu komparycji, pełnomocnik rekursującego przedstawił wywód rekursu tej osnowy (pisać Nr I). W odparciu takowego rekursu obrońca rekurrowanych odczytał odpowiedź w treści (pisać Nr II). Po wysłuchaniu sporu stron, relacji sędziego sprawozdawcy oraz wniosków przy owym sądzie prokuratora [s. 492] generalnego. Sąd Najwyższej Instancji^a rozstrzygając nasamprzód kategorią rekursu względem nieprzyjmowalności pierwiastkowego powództwa xx. Mansjonarzy zaprzeczających

a Przekreślony fragment: „W rozsądzeniu rekursu ze strony Maurycego Samelsohna, właściciela domu pod L. 55 w Krakowie położonego, w sprawie o służebność widoku i ścieku przeciwko xx. Mansjonarzom przy kościele Maryi Panny właścicielom domu pod L. 56, od różnobrzmiących wyroków Trybunału I Instancji dnia 4 kwietnia 1834 r. i Sądu Apelacyjnego dnia 28 listopada tegoż roku zapadłych, wyniesiony”.

prawa służebności przedmiotem sporu będącego, która wyrokiem Trybunału, pomimo jej wnoszenia opuszczoną będąc, dopiero wyrokiem Sądu Apelacyjnego rozstrzygniętą została. Mając na uwadze, że gdy wyniesione w rekursie uciążliwości co do tej kategorii^b nie wątplą prawnych zasad wyroku Sądu Apelacyjnego (mocą którego sąd tenże ekscepcję Samelsohna uchylił, i do rozsądzenia sprawy w przedmiocie głównym przystąpił), albowiem^c chociaż przed nabycie nieruchomości pod L. 55^d przez p. Samelsohna^e służebność o którą idzie w księgi hipoteczne jakimkolwiek bądź sposobem wpisana nie została, to jednak xx. Mansjonarzom bynajmniej szkodzić nie może, albowiem xx. Mansjonarze jako właściciele realności pod L. 56 nie mieli żadnego obowiązku czynić ostrzeżenia hipotecznego na swej nieruchomości służebności cudzej^f, lecz gdy sam żądający przyznania, to jest Samelsohn, winien był ostrzeżenie w księgach hipotecznych na własności xx. Mansjonarzy uczynić^g. Przeto Sąd Najwyższej Instancji co do tej kategorii uchylając rekurs, wyrok Sądu Apelacyjnego zatwierdza. Co do przedmiotu głównego Sąd Najwyższej Instancji zważywszy^h, iż rozstrzygnięcie obecnego sporu, to jest, czyli Samelsohnowi z domu Nr 55 służy prawo mienia okien do patrzenia lub tylko otworów do światła na dziedziniec xx. Mansjonarzy, zależy od udowodnienia tych okoliczności, czyli mur, w którym ówczesny właściciel okno wybić kazał, jest środkowym lub też wyłączną Samelsohna własnością. W pierwszym bowiem razie nawet otworu do światła na cudzą własność mieć by nie mógł. W drugim zaś razie otwór z ograniczeniem prawnym może mieć miejsce. Przeto Sąd Najwyższej Instancji utrzymując wyroki co do dania miejsca relacji przez biegłych, daje miejsce relacji biegłych na następujące okoliczności: a) Czyli mur, w którym okno wybite, jest środkowy lub nieśrodkowy, przez opisanie znaków współwłasność tegoż muru dowieść mogących – a tak **[s. 493]**, w razie zaprzeczenie wspólności jego przez strony spór wiodące ? b) Jaka jest wysokość okna wybitego nad dno lub podłogę tego miejsca, które oświeca ? c) Czyli widok prosty okien domu Nr 55 w Krakowie sytuowanego na sąsiedzkie dziedzictwo domu pod L. 56 położonego robionych, od rzeczono dziedzictwa nie wynosi 19 decymetrów, czyli 6 stóp odległości, rachując od zewnętrznej powierzchni muru, w którym takowy otwór jest zrobiony ? d) Czyli ściek wód deszczowych z dachu domu Nr 55 spływa na ziemię właściciela, czyli też na grunt sąsiada domu pod L. 56 położonego, jest urządzony ? Utrzymując co do

b Przekreślony fragment: „ze strony Samelsohna o niedopuszczalność skargi Księży Mansjonarzy przeciwko niemu wyniesionej, a przez Trybunał niereflektowanej”.

c Przekreślony wyraz „jakkolwiek”.

d Przekreślony fragment: „w Krakowie sytuowana przeszła od p. Bartschowej od rąk”.

e Przekreślony fragment: „gdy jednak”.

f Przekreślony fragment: „której nie oni, lecz właściciel domu Nr 55 używał”.

g Przekreślony fragment: „czego dopełnienia nie udowadnia”.

h Przekreślony fragment: „iż rozstrzygnięcie obecnego sporu zawisło od udowodnienia tych okoliczności, czyli mur, w którym okno wybitym zostało na dziedzictwo xx. Mansjonarzy, jest środkowym lub nieśrodkowym, czyli takowe okno zrobionym zostało jedynie dla światła na sąsiednie dziedzictwo xx. Mansjonarzy ?”.

reszty orzeczenia Sądu Apelacyjnego w swej mocy, według którego, po odbyciu relacji przez w sztuce biegłych, wyrokiem a quo wyznaczonych, w obecności delegowanego tymże wyrokiem sędziego Dudrewicza, strony dla dopełnienia formalności prawem przepisanych i po stanowcze sprawy osądzenie do Trybunału odesłane zostały. Wpis ceny 6 złp w papierze stemplowym złożony zatwierdzając, przy zawieszeniu kosztów. Co postanowiono mocą niniejszego wyroku.

[Podpisy] Mąkowski, Bartynowski.

Zalecamy itd.

[Podpisy] Mąkowski, Bartynowski.

[hasła: mur środkowy, służebność ścieku z dachu, służebność widoku, relacja biegłych sądowych, wyznaczanie biegłych]